

AKCI ONEN PLAN

Nosi tel :	MTSP
Ime na Proektot:	Unapreduvawe na statusot na ` enata Romka vo R.Makedoni ja
Peri od na PI ani rawe:	2008 - 2010

Obrazovani e

1.PI ani rana Usl uga (za CEL 1) Obrazovani e: Opi smenuvawe na nepi smeni te Romki vo 10 op{ ti ni (steknuvawe formal no osnovno obrazovani e);

Akti vnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indi karot za napredok I MONI TORI RAWE	I nputi : Fi nansi ski (i zrazno no EUR) i ne- f i nansi ski
Formi rawe baza podatoci za 10 op{ ti ni so najgol ema zastapenost na Romi : utvrduvawe broj na nepi smeni Romki (na voзраст od 10 i pove}e godi ni);	MON, vo sorabotka so Dr` aven zavod za Stati sti ka, NVOi ;	Mart - Septemvri 2008;	Utvrden broj na nepi smeni i so nezavr{ eno osnovno obrazovani e; Moni tori ng: Rabotna grupa od pretstavni ci od MON, Uprava za jazi ci te, Bi ro za razvoj i NVOi ;	Fi nansi ski : 120.000 MKD Nef i nansi ski : Vol onteri od NVO i od RI Ci i dr. vol onteri ;
Utvrduvawe na potrebni te usl ovi za doof ormuvawe na osnovnoto obrazovani e;	MON, Bi ro za razvoj, ELS;	Mart - Septemvri 2008;	Utvrdeni usl ovi za doof ormuvawe na obrazovani eto (potreben broj na dopol ni tel en nastaven kadar, broj na u-eni ci , u-ebi ci prostor i tn.) Moni tori ng: Rabotna grupa od pretstavni ci od MON, Uprava za jazi ci te, Bi ro za razvoj i NVOi	Fi nansi ski : Nema f i nansi ski i mpl i kaci i Nef i nansi ski : -ovekovi resursi vo MON (Bi ro za razvoj);
Kampawi za podi gawe na svesta kaj Romi te za va` nosta od doobrazuvawe na ` eni te Romki ;	MON, vo sorabotka so, RI Ci i NVOi ,	2009-2010	Mi ni mum edna kampawa na godi { no ni vo (10.000 pamf l eti na romski i makedonski , 20 medi mumski nastapi na l okal ni medi umi i 2 naci onal ni tel evi zi i);	Fi nansi ski : 120.000 MKD (Za dve godi ni) Nef i nansi ski : MON, u-i l i { ta i op{ ti ni ;

			Monitori ng: Rabotna grupa od pretstavni ci od MON, Uprava za jazi ci te, Bi ro za razvoj i NVOi ;	
Formi rawe paral el ki za doof ormuvawe na (f ormal noto osnovno)) obrazovani e vo 10 op{ ti ni (po 25 Romki na voзраст od (15-30god));	MON, vo sorabtko so ELS i u-i l i { ta;	Septemvri 2009/2010;	Opi smeneti mi ni mum 20 Romki po op{ ti na so zavr{ eno 1 i 2 oddel eni e; Moni tori ng: Rabotna grupa od pretstavni ci od MON, Uprava za jazi ci te, Bi ro za razvoj i NVOi ;	Fi nansi ski : Nema fi nanski i mpl i kaci i ; So donesuvawe na novi ot zakon za obrazovani e na voзрастni , obrazovani eto za voзрастni e bespl atno, a se predvi duvaat i sti mul aci i poddr` ani od VI adata na RM, za da se potti kne obrazovani eto za voзрастni . Zakonot treba da se donese do krajot na 2008. Ova a akti vnost bez fi nansi ski i mpl i kaci i mo` e da startuva od 2009. Nef i nansi ski : MON

2.PI ani rana Usl uga (za CEL 1) Obrazovani e: Rei ntegrirane na osi pani Romki vo osnovno obrazovani e i vo sredni u-i l i { ta (od 7 - 15 god. i od 15 do 35 god.) i prevenci ja na osi puvaweto od u-i l i { tata;

Akti vnost	Odgovornost	Vremenska ramka	I ndi karot za napredok I MONI TORI RAWE	I nputi : Fi nansi ski i nef i nansi ski
Formi rawe baza na podatoci za brojot na osi pani od osnovno i sredno obrazovani e;	MON, vo sorabotka so DZS;	Januari -Septemvri 2008;	Utvrden broj na osi pani od 2002 - 2007; Moni tori ng: Rabotna grupa od pretstavni ci od MON, Uprava za jazi ci te, Bi ro za razvoj i NVOi	Fi nansi ski : Donaci i Nef i nansi ski : Postoe-ki -ovekovi resursi vo MON i DZS i NVOi ;
Raboti l ni ci i sredbi so	- MON,	Apri l - Maj, 2008, 2009,	- 30 raboti l ni ci (za 3	Fi nansi ski :

osi pani u-eni ci i ni vni roditel i vo 10 op{ ti ni ;	- ELS, vo partnerstvo so NVOi i u-i l i { ta;	2010;	godni ni) ; - Mi ni mum 200 od utvrdeni ot broj osi pani , vrateni vo u-i l i { ta od 10 op{ ti ni ; - 10% godi { no od vrateni te osi pani vo u-i l i { te da zavr{ at godi na; Moni tori ng: Rabotna grupa od pretstavni ci od MON, Uprava za jazi ci te, Bi ro za razvoj i NVOi	1.220.000 MKD (za tri godni ni) od MON Nef i nansi ski : MON, ELS, u-i l i { ta;
Af i rmati vni programi za obezbeduvawe knigi i u-i l i { en pri bor;	MON	2008 - 2010	250 koml eti obezbedeni za vrateni (osi pani) devoj-i na za sekoja godi na; Moni tori ng: Rabotna grupa od pretstavni ci od MON, Uprava za jazi ci te, Bi ro za razvoj i NVOi ;	Fi nansi ski : Ovaa akti vnost e vo soogl asnost so akti vnosti te na VI adata na RM za obezbeduvawe na bespl atni u-ebni ci vo u-ebnata 2008/2009 za osnovni te u-i l i { ta. Nef i nansi ski : MON

3.PI ani rana Usl uga (za CEL 1): Dopol ni tel na podr{ ka na Romki te za zapi { uvawe vo srednoto i vi sokoto obrazovani e;

Akti vnost	Odgovornost	Vremenska ramka	I ndi karot za napredok I MONI TORI RAWE	I nputi : Fi nansi ski i nef i nansi ski
Sti pendii za si te Romki zapi { ani vo sredni u-i l i { ta i uni verzi teti po prethodno utvrdeni kri teri umi ;	MON	Septemvri 2009-2010	- Dodel eni 200 sti pendii za Romki zapi { ani vo sredni u-i l i { ta na godi { no ni vo; - Sti pendii za si te Romki koi }e se zapi { at na f akul tet (a ne dobi vaat drugi sti pendii);	Fi nansi ski : da se presmeta Nef i nansi ski : da se dodade

			Monitori ng: Rabotna grupa od pretstavni ci od MON, Uprava za jazi ci te, Bi ro za razvoj i NVOi	
--	--	--	--	--

Vrabetuvawe

1. Plani rana Usloga (za CEL 2): Pomo{ i podgotovka na nevrabeteni `eni Romki za akti vno barawe na rabota (18-40 godi ni) so sredno, vi {o i vi soko obrazovani e;

Akti vnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikator za napredok I MONI TORI RAWE	Inputi : Fianski i ne- fianski
Sovetuvawe i obuki za uspe{no pretstavuvawe na pazarot na trudot (otkri vawe na skri eni ot pazar na trud i sl obodni rabotni mesta, pi {uvawe rabotna bi ografi ja, i ntervju, pretstavuvawe pred rabotodava-i);	MTSP, Agenci ja za vrabetuvawe i Romski Informativni Centri	2008 - 2010	- Sprovedeni 12 obuki godi {no (vkupno 36 za 3 godi ni); - 1/3 od vkupno nevrabeteni Romki ,od evi denci ja na AVR M, obu-eni i sovetuvani za uspe{no pretstavuvawe na pazarot na trudot (na godi {no ni vo); - Vkl u-uvawe na pol ovi na od obu-eni te Romki vo nekoja od akti vni te merki za vrabetuvawe (na godi {no ni vo); Monitori ng: AVRM	Fianski : Sredstva obezbedeni od AVR M; Ne fianski : ^ovekovi resursi od AVR M; Prostor;

2. Plani rana Usloga (za CEL 2): Podgotovka na `eni te Romki za vrabetuvawe (18 - 40 godi ni) so osnovno i sredno obrazovani e;

Akti vnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikator za napredok I MONI TORI RAWE	Inputi : Fianski i ne- fianski
Sproveduvawe programi za nevrabeteni I i ca za poznat rabotodava- (obuki - prekval i f i kaci ja, dokval i f i kaci ja);	MTSP vo sorabotka so AVR M, RI C i rabotodava-i ;	2008-2010	- 2 sprovedeni programi na godi {no ni vo za podgotovka za vrabetuvawe (obuka za prekval i f i kaci ja, i l i dokval i f i kaci ja);	Fianski : Obezbedeni sredstva od MTSP, i potenci jal nni donatori ;

			<p>- 25 Romki opfateni na edna obuka (vkupno 150 lica za 3 godini);</p> <p>- 70% od vkljueni tevo programata zasnoval e raboten odnos na neopredel eno vreme (na godi { no ni vo);</p> <p>Monitori ng: MTSP i AVR M</p>	<p>Nefi nanski :</p> <p>- ^ovekovi resursi AVR M, MTSP;</p> <p>- Rabotodava-i so oprema ma{ i ni , prostor i tn.;</p> <p>- Logi sti -ka podr{ ka od RI C;</p>
--	--	--	--	--

Zdravstvo

1. Piani rana Usi uga (za CEL 3): Pravna pomo{ za ostvaruvawe na Zdravstveno osi guruvawe i Zdravstvena za{ ti ta spored Zakon za Zdravstveno osi guruvawe i preventivni programi na R. Makedonija;

Aktivnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikator za napredok i MONITORI RAW E	Inputi : Fiansijski i nefiansijski
Utvduvawe to-en broj na zdravstveno neosigurani `eni Romki vo Skopje, Kumanovo, Prilep, Bitola i [tip, na voзраст od 18 - 65 god.	Mini sterstvo za Zdravstvo vo partnerstvo so Romski NVOi , RI C;	April - Dekemvri 2008	Utvrden to-en broj na zdravstveno neosigurani `eni Romki od 5 op{tini ; Monitori ng: Mini sterstvo za Zdravstvo;	Fiansijski : 3.600.000 MKD (za tri godini) Nefi nanski : - MZ i Fond za Zdravstveno osi guruvawe, - NVOi
Zdravstveno osi guruvawe na detektirani neosigurani `eni Romki koi imaat pravo na Zdravstvena za{ ti ta po zakonot za Zdravstveno Osi guruvawe;	FZO	2008-2010	500 zdravstveni kni {ki izdadeni na godi { no ni vo na `eni voзраст od 18 - 65 godini ; Monitori ng: Mini sterstvo za Zdravstvo;	Fiansijski : Na teret na buxet na Fond za Zdravstveno Osi guruvawe;
Izdavawe potvrdi na	FZO, MZ	2008-2010	500 zdravstveni potvrdi	Fiansijski :

<p>eni te koi ne se zdravstveno osigurani, a gi i spol nuvaat uslovi te po razli -ni preventivni programi za Zdravstvena Zastita;</p>			<p>i zdateni na eni (18 - 65) za ostvaruvawe na zdravstvena zastita;</p> <p>Monitori ng: Ministerstvo za Zdravstvo;</p>	<p>Na teret na buxet na Ministerstvo za Zdravstvo;</p>
---	--	--	---	--

ovekovi prava

1. Planirana Usloga (za CEL 4): Utvrduvawe na faktorkata sostojba na eni te Romki za uvawena ni vni te prava vo R.Makedonija preku kreirawe baza na podatoci za sostojbata na eni te Romki;

Aktivnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikator za napredok i MONITORIRAWE	Input: Finansijski i nefinansijski
<p>Izработка на анали за за постоеката законска regulativna od aspekt na antidiskriminatorski te odredbi preku sprovedeno istravawe, publikacija na analizata so podatoci te na 4 jazici (Makedonski, Romski, Anglijski i Albanski), nejzno promovirawe i diseminirawe na lokalnoinacionalnivo (institucii, lokalni samoupravi, organizacii i tn);</p>	<p>MTSP, vo sorabotka so DZS, koordinatori za ednakvosti pri Ministerstvata, volonteri, NVOi;</p>	<p>Maj 2008 - Dekemvri 2008</p>	<p>- Formirana rabotna grupa za sproveduvawena instravaweto;</p> <p>- Izrabotena analiza;</p> <p>- Odran promotiven nastan;</p> <p>- Diseminacijana 500 primeroci od analizata na site lokalni samoupravi, dravninstitucii, NVOi, meunarodni organizacii i tn;</p> <p>Monitori ng: Nezavisen ekspert</p>	<p>Finansijski:</p> <p>366.000 MKD (prevod, pe-atawe, promocija, volonteri)</p> <p>Nefinansijski:</p> <p>- Dravnislubenici (22 od Organi te na dravnata uprava);</p> <p>- 18 volonteri;</p> <p>- 1 nezavisen ekspert;</p> <p>- 3ca preveduvawa-i;</p>

2. Planirana Usloga (za CEL 4): Edukacija na javnosta za pravata na eni te i mehанизmite za zastita;

Aktivnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikator za napredok i monitorirawe	Input: Finansijski i nefinansijski
<p>Obuka za obuvawacki: 24 Romki (po 4ri od 6 regioni), obueni za ovekovi prava i 120 posredovatelni sredbi so Romki od zednicite</p>	<p>MTSP, vo sorabotka so NVOi i ELS;</p>	<p>Mart - Jul 2009</p>	<p>- Formiran projektin tim;</p> <p>- Selektirani 24 Romki za obuka;</p> <p>- Sprovedena obuka</p>	<p>Finansijski:</p> <p>488.000 MKD</p>

na l okal no ni vo;			(TOT); - Real i zi rani 120 sredbi na l okal no ni vo so u-estvo na najmal ku 1200 Romki ; Moni tori ng: Proekten ti m	
Kampawa za podi gnuvawe na svesta na javni te sl u` beni ci i na javnosta za nadmi nuvawe na neednakvi ot tretman na ` eni te Romki preku: 6 obuki (za dr` avni sl u` beni ci), spotovi , fl aeri , rekl amen materijal i tri bi ni za razl i -ni cel ni grupi (tri bi ni so etnol ozi i soci ol ozi za kul turni te obel e` ja na razl i -ni , zaedni ci te, u-estvo na 600 gragani);	MTSP, vo sorabotka so NVOi , medi umi , ELS, me unarodni organi zaci i ;	Sep 2009 - Sep 2010	- Sprovedeni 6 obuki , opf ateni 180 dr` avni sl u` beni ci ; - I zraboteni 3 spotovi , (pri ka` uvawe na edna naci onal na i mi ni mum pet l okal ni medi umi); - Sprovedeni 6 tri bi ni , u-estvo na 600 gra ani (od razl i -ni naci onal nosti) Moni tori ng: Proekten ti m od MTSP;	Fi nansi ski : 1.830.000 MKD Nef i nansi ski : - 5 Obu-uva-i ; - 30 vol onteri ; - 5 -l ena na proekten ti m; - sala za tri bi ni ; - tehni -ka oprema; - moderatori ; - etnol ozi , soci ol ozi , - produkci ska ku}a; - medi umi ;
Vrabotuvawe na kval i fi kuvani Romki vo Centri te za Soci jal na rabota vo nasel bi te so prete` no Romsko nasel eni e;	MTSP	2009-2010	5 Romki vraboteni na godi { no ni vo (na ni vo na dr` ava); Moni tori ng: MTSP	Fi nansi ski : Da se presmeta Nef i nansi ski : da se dodade

Javno i pol i ti -ko u-estvo

1. Pl ani rana Usl uga (za CEL 5): Potkrenuvawe i ni ci jati va za podnesuvawe amadman za dopol nuvawe na l zborni ot Zakoni k vo odnos na etni -ki zagarati rani te mesta;

Akti vnost	Odgovornost	Vremenska ramka	I ndi kator za napredok i moni toi rawe	I nput: Fi nansi ski i nefi nansi ski
Lobi rawe na	MTSP vo koordi naci ja so	2008: prv kvartal	- I ni ci jati vata	Fi nansi ski :

Politički te Partii, @enskoto Lobi, Klubot na `eni parlamentarki i Parlamentarnata komisi ja za ednakvi mo`nosti za pri fawe na i ni cijati vata;	NVOi;	(pri fawe na i ni cijati vata) 2008: vtori kvartal : (donesuvawe na i zmena na i zborni ot zakoni k); 2008: tret kvartal : (implimentaci ja na i zborni ot Zakoni k)	pri fawena od VI ada i Sobrani e; - I zmenite vo I zborni ot Zakoni k napraveni do 01.07. 2008 - Najmal ku 1 Romka i zbrana za gradona-al ni k (2009); - 5% `eni Romki na lista na sovetnici ; Monitori ng: Grupa od NVOi i dr. organi zaci i	50.000 MKD Nefianski : Ekspert za draf ti rawe amandman za i zmeni ;
---	-------	--	---	---

2. Planirana Usloga (za CEL 5): Edukaci ja za pol i ti -ko jaknewe na `eni te Romki na lokal no i nacional no ni vo;

Aktivnost	Odgovornost	Vremenska ramka	Indikator za napredok i monitori rawe	Input: Fianski i nefianski
Obuki za podigawe na pol i ti -ka svest na `eni te Romki ;	MTSP vo koordiaci ja so NVOi ;	2008-2010	- Sprovedeni 5 obuki na regional no ni vo (75 `eni za tri godi ni); Monitori ng: Grupa od NVOi i dr. organi zaci i i , MTSP;	Fianski : 1.200.000 MKD Obezbedeni od MTSP i NVOi ; Nefianski : - Eksperti i obu-uva-i ; - Tehni -ka oprema;
Obuki za `eni Romki , -l enki na Pol i ti -ki Partii ;	MTSP vo koordiaci ja so NVOi ;	2008-2010	- Sprovedeni 5 obuki za 25 -l enki na pol i ti -ki partii (75 za tri godi ni); Monitori ng: Grupa od NVOi i dr. Organi zaci i i OBSE	Vkl u-eno gore
Stipendi rawe na `eni Romki za studii na Pol i ti -ki Nauki ;	Mi ni sterstvo za Obrazovani e;	2008-2010	- 10 stipendi i za 3 godi ni ; Monitori ng: Grupa od NVOi , MTSP i MON;	Vkl u-eno gore

<p>Obuki za -l enovi na pol i ti -ki parti i za rodovo senzi ti vi zi rawe;</p>	<p>MTSP vo koordi naci ja so NVOi ;</p>	<p>2008-2010</p>	<p>- Sprovedeni 5 obuki za ma` i od pol i ti -ki parti i (75 ma` i za tri godi ni);</p> <p>Moni tori ng: Grupa od NVOi , MTSP i OBSE</p>	<p>Vkl u-eno gore</p>
---	---	------------------	---	-----------------------